

ÖĞRENCİ

ADI:

SOYADI:

SINIFI: NO:

**ESKİŞEHİR İL MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ
ÖLÇME DEĞERLENDİRME MERKEZİ
2022-2023 EĞİTİM-ÖĞRETİM YILI
TÜRK DİLİ ve EDEBİYATI DERSİ 10. SINIFLAR
2. DÖNEM 2. YAZILI ÖRNEK SORULARI**Okulunuzun Adı
.....
.....

Sınav süresi **40** dakikadır. Her soru **5** puandır. Yanlış cevaplar doğru cevapları etkilemeyecektir. Cevaplarınızı optik forma işaretleyiniz.

1. "O sırada, kalabalığın arasından garip giyimli genç bir kızın çıktığını gördü."

Aşağıdaki cümlelerden hangisi yapı bakımından bu cümleyle özdeştir?

- A) Uzun zaman önce bu şirin kasabadan ayrılmıştım.
B) Cemal konuşmuyor fakat samimi, nihayetsiz bir sabırla herkes onu bekliyordu.
C) Boncuk mavisini küçük gözleriyle hissiz hissiz etrafa bakıyordu.
D) Kapı çaldı, bir dakika sonra Salime Hanım gümüş renkli kostüm içinde odaya girdi.
E) Hayal kırıklığının, derin bir hüznün karıştığı gülümsemesi yüzünde bir süre daha asılı kaldı.

2. **Aşağıdakilerin hangisinde destanlarla ilgili yanlış ifade kullanılmıştır?**

- A) Doğal ve yapay olmak üzere iki tür destan vardır.
B) Tarihi ve sosyal olaylar manzum olarak ele alınır.
C) Destanlarda olağanüstü olay ve kahramanlar yer alır.
D) Anonim ürünlerdir, halkın ortak düşünüş tarzını yansıtır.
E) Destanlarda bir milleti ilgilendiren olaylar üzerinde durulur.

3. **Aşağıdakilerden hangisi Servetifünun romanında ele alınan konulardan değildir?**

- A) İstanbul ve çevresi
B) Ruhsal betimlemeler
C) Yanlış Batılılaşma
D) Bireysel sorunlar
E) Hayal kırıklığı ve kaçış

4. **Milli Edebiyat roman anlayışıyla ilgili aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?**

- A) Anadolu eserlerde tüm yönleriyle ele alınmıştır.
B) Yazarlar, eserlerinde kişiliklerini belli etmişlerdir.
C) Eserlerde realizm ve natüralizm akımlarının etkisi vardır.
D) Sanatçılar gözleme önem vermişler, eserlerine bunu yansıtılmışlardır.
E) Sanatçılar, Memleket edebiyatı anlayışıyla hareket etmişlerdir.

(...)

5. Hacivat - Gel benim serv-i bülemdim.

Karagöz - Gelemem, benim sümüklü efendim.

Hacivat - Gel benim ömrümün hâsılı

Karagöz - Gelemem ayağımın nasırı

Hacivat - Gel benim serseri gezenim

Karagöz - Atlarsam tepeni ezerim.

Yukarıda verilen parça Karagöz oyununun hangi bölümünden alınmıştır?

- A) Fasıllar
B) Bitiş
C) Giriş
D) Gelişme
E) Muhavere

6. I. Belli tip ya da karakterler oyunlarda kullanılır.

II. Değişik yörelere özgü şive ve ağız taklidi yapılır.

III. Sahne, dekor, suflör ve kostüm gibi unsurlara önem verilir.

IV. Olay örgüsü genellikle yanlış anlamalar ve söz oyunları üzerine kurulur.

V. Güldürü ön planda tutularak, izleyicilerin gülmesi ve eğlenmesi sağlanır.

Numaralanmış cümlelerde Geleneksel Türk tiyatrosu ile ilgili hangisi yanlıştır?

- A) I
B) II
C) III
D) IV
E) V

Arka sayfaya geçiniz.

7. Şair Evlenmesi, Türk edebiyatında Batılı anlamda yazılmış ilk tiyatro örneğidir. Eser, önce saray tiyatrosunda oynanmak amacıyla yazılmış, sonra Tercümân-ı Ahvâl gazetesinde tefrika hâlinde yayımlanmıştır. Metinde kahramanların kişilik özelliklerine uygun olarak konuşturulmaları, karşılıklı konuşmalarda kelimelerin yanlış anlaşılmasının güldürü unsuru olarak kullanılması dikkat çeker.

Buna göre Tanzimat tiyatrosuyla ilgili olarak,

- I. Teknik özellikleri
II. Belirli bir metne dayandığı
III. Geleneksel tiyatro anlayışından faydalandığı

unsurlarından hangisi ya da hangilerine ulaşılabilir?

- A)Yalnız I B)Yalnız II C)Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

8. (I) Anı, bir kimsenin başından geçen ya da yaşadığı dönemde tanık olduğu olayları anlattığı yazı türüdür. (II) Anının yazılma amaçları arasında; hayat tecrübelerini paylaşmak ve olaylara açıklık kazandırmak gibi unsurlar sayılabilir. (III) Anı yazarı; yaşadığı olayı, üstünden zaman geçtikten sonra tarafsız bir bakış açısıyla kaleme almaya dikkat eder. (IV) Anı yazarı tanık olduğu olayları, kişileri ve dönemleri kendi bakış açısıyla ve kendi eğilimleri doğrultusunda verir. (V) Anı yazarı, olayları süslü, sanatlı bir üslup kullanarak aktarır.

Parçada numaralanmış yerlerin hangisinde anyla ilgili yanlış bilgi verilmiştir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

9. **Aşağıdakilerin hangisinde yan cümle nesne görevindedir?**

- A) Zaman buldukça bu şirin kasabaya gelirim.
B) Kitap okumak, bütün sıkıntılarımı unutturuyordu.
C) Kaldırıma oturmuş, gelene gidene yorgun gözlerle bakıyordu.
D) Yarın bütün işlerimi halletmeyi düşünüyorum.
E) Evlerin kapılarındaki el işlemleri hepimizi büyülemişti.

10. I.Orta oyununda oyunun oynandığı alana denir.

II.Orta oyununda ev olarak kullanılan dekordur.

III.Kavuklu ile Pişekar'ın tanış çıkmalarıyla sonuçlanan Orta oyununun ilk bölümüdür.

IV.Karagöz oyununda tef çalan, şarkı söyleyen, hayaliye yardım eden kişidir.

Aşağıdaki terimlerden hangisinin tanımı verilmemiştir?

- A) Fasil B) Arzbar
C) Palanga D) Yardak
E) Yeni Dünya

11. **Aşağıdakilerden hangisi Orta Oyunu ve Karagöz'ün ortak özelliği değildir?**

- A) Anonim özellikler taşıyan ürünler olmaları
B) Her meslek, yöre ve millettten farklı karakterlere yer vermeleri
C) Karşılıklı konuşmalara, şive taklitlerine dayanmaları
D) Mukaddime, muhavere, fasil ve bitiş olmak üzere dört bölümden oluşmaları
E) Halkın etrafını çevrelediği bir meydana ezbersiz, suflörsüz oynanmaları

12. **Aşağıdakilerin hangisinde yay ayrıca belirtilen habercilik terimi yanlış açıklanmıştır?**

- A) Haber toplama, yayma ve üyelerine dağıtma işiyle uğraşan kuruluş.(ajans)
B) Gazetelerin ilk sayfasına iri puntolarla konulan başlık. (dekroşe)
C) Gazetelerin birinci sayfasındaki logonun üzerinde kullanılan başlık.(sürmanşet)
D) Gazetelerde yer alan şişirme haberlere verilen addır. (asparagas)
E) Başka bir kaynaktan elde edilen yazının gazetede olduğu gibi yayımlanmasıdır.(iktibas)

13. I. Altay Yakut Dönemi - Yaradılış Destanı
II. Saka Dönem - Alp Er Tunga ve Şu Destanı
III. Hun Dönemi - Oğuz Kağan ve Attila Destanı
IV. Kök Türk Dönemi - Bozkurt ve Ergenekon Destanı
V. Uygur Dönemi - Gılgamış ve Göç Destanı

Destanlarla ilgili eşleştirmelerden hangisinde yanlışlık yapılmıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

14. Haber yazma sürecinde bilgi ve belge toplamak kadar onları sınıflandırmak, bir sıraya koymak;neyi yazacağına neyi yazmayacağına karar vermek de o kadar önemlidir. Bu süreci düzenleyen en önemli tekniklerden biri 5N₁K kuralını habere uygulamaktır. "- - -" sorularının cevabının bir haberde olması okuyucuya önemli bir bilgi sunmuş olacaktır.

Parçaya göre aşağıdaki sorulardan hangisi 5N₁K kuralında kullanılmaz?

- A) Ne B) Kim C) Niçin
D) Nereye E) Nasıl

15. (I) Erzurum, Türk tarihine, Türk coğrafyasına 1945 metreden bakar. (II) Şehrin macerası düşünülürse, bu yükseklik daima göz önünde tutulması gereken bir şey olur. (III) Malazgirt zaferinin açtığı gedikten yeni vatana giren cetlerimiz ilk fethetdikleri büyük merkezi şehirlerden biridir. (IV) Tarihimizin ikinci dönüm yerinde Millî Mücadele'nin ilk temeli gene Erzurum'da atılır. (V) Her şeye rağmen hür ve müstakil yaşamak iradesi ilkin bu kartal yuvasında kanatlanır.

Parçada numaralanmış yerlerin hangisinde yazım yanlışı yapılmıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

16. Aşağıdakilerin hangisi anı yazarının bu türü yazış amaçlarından biri değildir?

- A) İnsanlara yol gösterme isteği
B) Tecrübelerini paylaşma isteği
C) Yaşadığı dönemi anlatma isteği
D) Toplum değerlerini yaşatma isteği
E) Olaylara açıklık kazandırma isteği

17. "Uzun süre teknolojik alet kullanmak beynin elektriksel aktivitesini ve işleyişini bozar."

Aşağıdaki cümlelerden hangisi yapı bakımından bu cümleyle özdeştir?

- A) Dünyanın en büyük şehri, içimizdeki şehrin yanında bir mahalle kalır ancak.
B) Yazarın yeni çıkan romanı büyük bir beğeni topladı.
C) Edebiyat ve şiir üzerine herkes kendince bir şeyler söyleyebilir.
D) Günümüzde habercilik de önemli bir iş koludur.
E) Toplum hayatındaki değişiklikler edebiyatı doğrudan etkiler.

18. Efsaneler; halkın çaresizliklerini, umutlarını, özlemlerini, dünya görüşlerini halk edebiyatının diğer türlerinden daha açık belirtir. Çünkü efsanede - - - söz konusudur. Bu yönüyle efsaneler masaldan ayrılır, hikâye ve destana yaklaşır.

Parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) inanış B) gerçeklik
C) kurgu D) yöresellik
E) evrensellik

19. (I) Gezilebilecek her yer, gezi türüne konu olabilir. (II) Bu tür eserlerde diyaloglardan, rivayetlerden, hikâyelerden, efsanelerden, anılardan, atasözlerinden ve deyimlerden faydalanılır. (III) Söylenenlerin gözlem ürünü olması, anlatıma düş gücünün karışmaması gerekir. (IV) Bu tür eserlerde betimleme, öyküleme, açıklama gibi anlatım biçimlerinden yararlanır. (V) Türk edebiyatında en tanınmış seyahatname örnekleri arasında Evliya Çelebi'nin Seyahatname'si ve Süleyman Çelebi'nin Cihânnüma'sı gelir.

Parçada numaralanmış yerlerin hangisinde gezi yazıları ile ilgili bilgi yanlışı vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

20. Rıhtım üstünde sırtlarını yapı duvarına dayayıp sefer yorgunluğunu gideren boz esvaplı askerlerden başka kimse yoktu.

Bu cümle için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) İsim cümlesidir. B) Birleşik cümledir.
C) Olumlu cümledir. D) Bağlı cümledir.
E) Yan yargısı vardır.

Sınavınız bitmiştir. Cevaplarınızı kontrol ediniz.

